

Enkens søn

Første del af Stille Eksistenser

Herman Bang (1857-1912). Udgivet 1886

Til FREDERIK BJERING.

Da Rigsrevindinden af Waldecks Valg til Priorinde for Klosteret blev bekendt i Eisenstein, vakte det megen Kritik. Det var godt nok at være Enke efter en Helt fra Gravelotte, men derfor omstyrkede man dog ikke de ældste Ordensregler og blev Priorinde, naar man kun var et Par og tredive Aar. Men saadan gik det, naar man var protegeret af Hoffet.

Harmen pustede sig op rundt ved Stiftsfrøkernes smaa Te'er og efter Bibellæsningerne, naar alle var samlede. Frøken von Salzen strammede sine Kappebaand og talte om en Adresse til hendes Durchlauchtighed Protekticen.

Men da Grevinden--fin og bleg og lille var hun, saa hun næsten blev borte under det lange Enkeslør--første Gang havde talt i Ordensforsamlingen med sin Stemme, der lød som et frygtsomt, bedrøvet Barns; og da de gamle Stiftsdamer en Uges Tid havde set Priorinden vandre sin Aftentur op og ned i Lindealleen med sin Søn under Armen, Otto Heinrich, en Krøltop, der kun var ti Aar og allerede lige saa høj som sin Moder--hvor tæt gik de ind til hinanden--begyndte de gamle Dameres Sind at mildnes.

Og da Priorinden første Gang havde set Stiftsfrøknerne til Te og stille hyggende havde gjort Honnørs i sin Salon, hvor de gamle Damer spillede Whist rundt ved opslaaede Borde--paa Væggen hang Kaptejn von Waldecks Billede med Flor og Krans af Immorteller; den lokkede Otto Heinrich gav Kavaleren, bragte Skamler og en ny Kop Te--da var Stiftsdamerens Modstand brudt.

Da de gamle Hjærter først var tøet op, blev den lille Priorinde snart som en Datter, for hvem de alle blev Mødre, de gamle. Og Otto Heinrich--han drev sit Spil med halvhundrede "Tanter".

Ikke deres ældste Kat, ikke en Gang Frøken von Salzens Moppe, levede mere i Fred for hans Kaadhed. Hans lyse Drengelatter klang gennem de stille Gange.

-Det er Drengen, sagde de gamle Damer,--den Dreng ta'r Livet af En. Der **maa** en Ende paa det.

Og den Dag, Otto Heinrich rejste--han skulde paa Kadetskolen i Berlin, det var den høje Tid--græd hele Klostret.

Priorinden fulgte ham. Og da hun kom tilbage, tog hun atter stille op sin Dont i de hvælvede, halvmørke Klosterstuer, hvor Frøknerne strikkede uforstyrret og Yndlingskattene snurrede i Fred.

Nu var der blevet stille i Klostret.

Noget sjældnere saa Priorinden ogsaa Stiftsdamerne til Te nu, og kom de paa Visit, tog Fru von Waldeck altid imod dem i den lille Stue. Der blev ikke mere fyret i Salonen. Damerne lod, som om de ikke mærkede det. Priorinden maatte jo spare: der kom en Tid, hvor "Drengen" skulde bruge Penge.

I det stille Liv blev Mandag Ugens store Dag. Da fik Priorinden Brev fra Otto Heinrich. Mange Gange læste hun de store, klare Drengedagstaver--der stod næsten altid de samme Sætninger med de samme Ord.--Først læste hun dem alene; men siden kom Stiftsdamerne for at høre nyt om "Drengen", og Brevet blev læst igjen og om igjen--vel de hundrede Gange.

Hver Jul og Sommer kom Otto Heinrich hjem. Hvor han dog voxede. Slank og fin var han i Uniformen. Priorinden saa ud som hans Søster, naar hun spaserede ved hans Arm.

Men den gamle Spilopmager blev han ved at være. Hvad han fandt paa! Sidste Nyaarsaften, da han indhyllet i et langt Lagen gik gennem Kapelgangen--den hvide Dame viste sig der før et Dødsfald--havde han nær taget Livet af hele Klostret.

God var han--ejegod. Hvor var han ikke glad Juleaften--rigtig et Barn endnu--naar Stiftsdamerne, havde tændt "Drengens" Træ i den store Sal, og den lange Kadet stod og skoggerlo, druknende under Svampeholdere og de filerede Vasketøjsposer og Strømperne, som gamle Hænder havde hæklet og strikket.

Han lo, og han sang, og han takkede. Og han svingede sin Mor.

-Otto Heinrich, Otto Heinrich! hvor du kysser mig ...

-Ha, ha! mærker du mit Skjæg, lille Mor.

-Ja, det kommer!

Sidste Juleaften havde han ogsaa kysset Frøken von Salzen. Med et fly'er han til og tager hende om Hovedet--Frøken von Salzen havde sin Strudsfersturban paa, af ægte Fjer--og kysser hende ... midt paa Munden.

-Tak, tak! sagde han.--Tusend Tak!

-Men Otto Heinrich! raabte Priorinden, Otto Heinrich dog! ...

-Saa, saa! Frøken von Salzen slap løs. Den Dreng er dog for *maladroit*. (Frøken von Salzen rystede af Fornøjelse) Aldrig bliver han voxen, sagde hun til Stiftsdamerne.

Frøken von Salzen havde stukket "en Halvtredser" ind mellem Otto Heinrichs sex broderede Lommetørklæder.

* * * * *

Tiden gik. Det var sidste Gang Otto Heinrich var hjemme som Kadet. Om et Par Maaneder skulde han være Officer.

Moder og Søn sad den sidste Dag i Tusmørket i den lille Stue. Samtalen var træget hen og gaaet i Staa, saa lidt efter lidt. Otto Heinrich flyttede sig fra Chaiselonguen til Vinduespladsen og fra Vinduespladsen til Klaverstolen. Han havde ikke Ro.

-Mor, sagde han, det kom som et Udraab, Mor, det var det--om Regimentet?

-Regimentet?

-Ja, Mor ... vi maa ... tale om det ... Det nytter ikke ...

-Det er jo afgjort, Otto Heinrich, du tjener, hvor din Fader tjente.

Kadetten rejste sig.--Men Mor, sagde han sagtere, det er saa dyrt i Garden.

Grevinden førte Haanden ind mod sit Bryst:--Jeg har sparet i disse Aar.

Otto Heinrich gik op og ned ad Gulvet. Det var saa mørkt, at de næppe saa hinanden. Helt henne fra Krogen sagde han saa:--Mor--hvorfor skal Paul Tjener rejse?

-Hvem har sagt dig det?

-Han fortalte mig det i Gaar. Han græd, Mor. Otto Heinrich tav lidt. Han lukkede Fars Øjne, sagde han.

-Jeg har skaffet ham en Plads--Ordene skjalv lidt--, jeg behøver ham ikke.

-Mor! Den lange Kadet kom hastig hen over Gulvet. Og al Ting for mig, sagde han.

-Aa, men Mor!--Taarerne løb ned ad Otto Heinrichs Kinder--du **skal** faa Ære af mig.

Priorinden gled med sin Haand blødt gennem Sønnens Haar.

* * * * *

Otto Heinrich rejste. Et Par Dage efter kom Frøken von Salzen paa Visit hos Priorinden.

Frøken von Salzen var **meget** besynderlig den Dag: Hvert Øjeblik glemte hun Titelen, og hun løste sine dadelløse Kappebaand op tre Gange.

Hun talte uafbrudt om Pligter og om at være unyttig og om gamle Frøkener og' om Fædrelandet.--Grevinden sad og saa paa hende og forstod ikke et eneste Ord.--Hvis Tanken havde været **mulig**, vilde hun have sagt, Frøken von Salzen svedte.

-Mennesker som jeg, der sidder hen ... unyttige og maatte være glade til, om de kunde faa Lov ...

Frøken von Salzen tav stakaandet, og der blev en Pavse.

Priorinden forstod ingen Ting og vidste ikke, hvad hun skulde sige.

Men pludselig greb Frøken von Salzen begge hendes Hænder.--Men nu kunde de jo blive til Nytte.

-Til Nytte? Jeg ...

-Ja, Pengene (jo--Frøken von Salzen svedte)--mine Par tusind ...

Priorinden forstod pludselig, og de blev blodrøde begge to.

-Ja, sagde Frøken von Salzen, De maa--ret forstaa. Man ved jo, saadan en Ekvipering er dyr ...

-Jeg ... Priorinden kunde knap faa Ordene frem--jeg har jo sparet, sagde hun. Tak, men jeg har selv.--Tak!

Hun fandt ikke mer at sige, og Frøken von Salzen rejste sig forvirret. Men da Frøkenen var kommen frem til Døren, gik hun efter hende.--Tak sagde hun, tak skal De ha'! og hun lagde Hovedet ind til den gamles Bryst, lige paa Kappebaandene.

Aldrig havde Paul Tjener set "Naaden von Salzen" skyde saadan Fart som den Dag hen gennem Gangen.

* * * * *

Otto Heinrich blev Officer og traadte ind i Garden. Det var om Vaaren.

Sommeren kom og gik, og det blev Vinter.

Nu stod der noget i Heinrichs Breve. Lange Beretninger skrev han, ungdommelige og lykkelige om Fester og straalende Baller og Banketter med uendelige Spisesedler og høje Herskabers Skøjtepartier ved Fakler. Tit skrev han om Natten, naar han kom hjem fra Bal. Han kunde ikke sove for Berusning og Lykke. Og Brevet--forvirret og ud og ind--blev som fyldt af Musik og Ungdom og Lys og Liv.

Den lille Priorinde læste, om og om igjen. Og sart Rødme kom op i hendes Kinder, og hun smilede, mens hun læste, og med Haanden under Kinden drømte hun længe foran sin Søns Brev.

De gamle Stiftsdamer blev aldrig trætte af at høre.

-Det var Hofliv det!

-*Le monde*--det!

De slugte hvert Ord, og de standsede Læsningen ved hvert nyt Navn.

-En Felsenburg? En Felsenburg.--Hvem er det? Felsenburg?

-Felsenburg-Weisenstein--det er dem fra Rhinen.

-Hm, saa nu er **hun** ved Hoffet!--Og Strikkepindene gik igjen.

-Ja, Familien skifter, sagde Frøken von Salzen, og hun fortalte endnu en Gang Gehejmraad Goethes Kompliment, da hun havde staaet i Tableau, som Gretchen, ved det storhertugelige Hof i Weimar.

Til Julen kom Otto Heinrich hjem. Det var Dage. Der blev en Fortællen ved Visiter;--alle de gamle fulgte efter Otto Heinrich i Stime, paa Vejen fra Kirken;--ridderlig bøjede Otto Heinrich sig og bød den ældste Stiftsdame Armen; ved de smaa Teer;--Otto Heinrich sang Løjtnansviser og akkompagnerede sig med en Finger.

Der var især en Vise--om en Bændelorm. Det var Otto Heinrichs Yndlingssang.

*"Ich hab' im Leben keine Freude.
Ich hab' ein Bandelthier im Leib."*

Frøken von Salzen sad noget stiv under Strudsfjerene: saadanne Viser kjendtes ikke i Weimar.

*"Und trink ich Wein, und trink ich Bier
Den Genuss hat stets das Bandelthier!"*

De gamle Stiftsdamer saa ned i deres Skjød.

Priorinden var saa lykkelig. Hun sad, fin og lille, og sagde ikke meget, men hørte kun og saa paa sin store Søn.

Og Otto Heinrich standsede midt i en Vise og rakte hende begge sine Hænder:

-Mor, sagde han, hvem ser du paa?

-Et Søskendepar! sagde de gamle Damer,--og fem-seks Kapper trængtes sammen i Vinduet bag Blomsterpotterne--naar Moder og Søn spaserede sammen langs de snedækte Gange i Haven. Som et Par Søskende saa de ud.

Lidt ind i Januar var Løjtnant v. Waldecks Permission udløben, og han rejste.

* * * * *

Brevene kom sjældnere nu, lidt sjældnere--et Par meget korte, saa et længere. Tre, fire Uger slet ikke noget. Saa fik Priorinden endelig et Brev--der var et "A" slynget af Roser paa Konvoluten ... en trekantet, sær Konvolut.

Men hans Haandskrift **var** det.

Den lille Priorinde aabnede det, der var saadan en kras Lugt af Parfume ved det røde Papir. Kun et Par ligegyldige Linier stod der. Men med Et blev den lille Priorinde blodrød og slap sin Søns lyserøde Brev.

Undertiden skrev Otto Heinrich ogsaa paa Brevkort nu. Da Priorinden første Gang fik et Postkort og saa' der med sin Søns Haand det "Kjære Moder!" som alle fremmede Øjne havde kunnet læse, følte hun som et Stik i sit Bryst.

Hun viste aldrig Stiftsdamerne Kortene og talte aldrig om dem.--

Ud paa Sommeren sendte Priorinden Bud efter Paul Tjener. Han tjente paa et Gods i Nærheden: Han skulde besørge noget for Priorinden.

-Det er en Kasse med Sølvtoj, sagde hun. Jeg har ikke Brug for det. Paul vil nok besørge det. Man siger, i Harburg faar man det saa godt betalt ... til Omsmeltniing.

Paul tog Kassen uden at sige et Ord. Inde i sit gamle Kammer satte han sig og tog op Stykke for Stykke. **Det** var den store Opsats, og **det** Grevindens Sølvspejl. Pauls Hænder rystede, mens han sad, saa Spejlet nær var faldet fra ham.

Men da han nederst paa Bunden af Kassen, pakket ind i mange skaansomme Papirer, tog op de store Waldeckske Sølvkandelabre--de med det ciselerede Vaaben, som altid havde staaet inde i Salonen, i Hjørnerne, svor Paul Tjener en svær Ed. Han satte Kandelabrene fra sig og helt rød i Hovedet kom han ind til Priorinden.

-Deres Naade, sagde han og blev mere "klein", da han stod foran hende--Stemmen skjælv lidt. Deres Naade. Det er nok en Fejltagelse ...

-Hvad er der, Paul?

-Deres Naade, de store Kandelabre laa i Kassen.

-Ja, Paul, Priorinden blev rød som en Tyv over det blege Ansigt,--jeg ved det.

Paul vendte kort om og gik.

Han sad ude i Tjenerkamret med Kandelabrene i sine Hænder og følte op og ned ad Stagerne, hen over Vaabenet paa Fodstykshjørnerne.--De var blevne pudsede saa mange Gange. Længe sad han og holdt dem i sit Skjød. Og Paul Tjener svor og smaagræd imellem hinanden.

Paa Ordensdagen var der Modtagelse hos Priorinden. Det var sjældent nu. Men i Aften straaled Kronen i den store Salon, og Damerne spillede deres Whist eller pludrede ved Strikketøjerne rundt i Sofaerne.

Frøken von Salzen troned i et Hjørne under sine Strudsfjer.

-Hvor de Græsbuketter er smukke, sagde Frøken von Bergstein. Ja, Priorinden forstaar at pynte.

-Men hvor falder det "Barnet" ind? de skjuler jo aldeles de gamle Sølvkandelabre.--Frøken von Salzen bøjede sig tilbage og blev meget bleg. Hun havde set det: **Kandelabrene var der ikke.**

-Ja, sagde hun, et Par magnifique Buketter!

Hun sad længe stum. Hænderne rystede lidt i hendes Skjød.

* * * * *

Dagen efter tog Frøken von Salzen bort--med Jærnbane. Det var først tredje Gang i sit Liv, at Frøken von Salzen satte sig paa en Jærnbane. Hele Klostret var forbavset. Om Aftenen kom hun

tilbage. Hun talte ikke om, hvor hun havde været--og ingen spurgte. Man **spurgte** ikke Frøken von Salzen.

Otto Heinrich kom hjem Aftenen før sin Moders Fødselsdag. Han gjorde megen Støj og kunde mange Garnisonshistorier. Næste Dag opholdt han sig mest i Haven, hvor han dresserede et Par Hunde.

Om Aftenen skulde der være Selskab hos Frøken von Salzen.--Det er meget nemmere nu, naar Løjtnanten er hjemme, havde hun sagt til Priorinden. Hvad skal De ha' alt det Kvalm for paa Deres Fødselsdag?

Alle de gamle Damer var der. De sad pressede sammen i de to smaa Stuer og talte om det ene, Otto Heinrich:

-For hver Gang, han kom hjem, blev han mere distingueret.

-Der saa man "Blodet"!

-Og hvor den Smule Bleghed klædte ham.

-Og saa munter han altid var--det var Ungdom!

Priorinden og Otto Heinrich var de eneste, som ikke var kommet og Klokken var otte.

Saa meldte Lejetjeneren:--Hendes Naade Priorinden.

Det gav et Sæt i alle de gamle Damer, og Frøken von Salzen fik sig næppe rejst.

-Ja. Priorinden kom alene.

Frøken von Salzen kunde ikke spørge. Hun tog blot med famlende Hænder--hvor blev hun gammel, Frøken von Salzen--Priorindens Haand. De stod midt i Stuen.

Den lille Priorinde tøvede et Øjeblik. Saa sagde hun rolig--men der var slet ingen Klang i hendes Stemme:--Ja, Otto Heinrich beder hilse. Han havde--desværre, kun Permission til i Aften.--

De gamle Frøkner sad langs Væggene og dukkede sig ned over deres Strikketøj og vilde ikke se paa hinanden. Og hele Aftenen talte de lavmælt og dæmpet--som om de var bange for at vække en, der sov--og hver sagde lidt, ligesom paa Tur, af Frygt for Pavser.

* * * * *

Længe var Priorinden nu om sine Breve til Otto Heinrich. Hun sendte ham ingen Bebrejdelser. Men der var som en sammenpresset Angest over Ordene, og bange skrev hun tøvende og frygtsomme Sætninger, der saa stille bad.

Og længe stirrede hun paa Brevet, hun havde skrevet og sukkede tit.

Frøken von Salzen havde faaet en ren Passion for at kjøre paa Jærnbane. Om hun ikke tog afsted hvert Øjeblik. Og Himlen maatte vide, hvorhen.

Som hun ældedes for Resten, Frøken von Salzen--hun gik altid med to Stokke nu.

Men Tiden gaar og tager svært paa os alle. Selv Priorinden--"den Ungdom"--begyndte at faa hvide Haar mellem de brune under Enkekappen.

En Morgen--Otto Heinrich havde været Officer fire, fem Aar--vækkede Pigen Priorinden meget tidlig.

-Deres Naade, der er en Herre ...

-Paa denne Tid? Du sagde dog vel, han maatte komme igjen.

-Ja, Deres Naade, men--Pigen var helt forfjamsket--han siger, han **maa** tale med Deres Naade.

-**Maa?**

-Ja, Deres Naade ... jeg ... Deres Naade, sagde Pigen, jeg er saa bange,--hun var helt aandeløs--han er fra Politiet ...

-Fra Politiet! Priorinden satte sig op i Sengen. Hvor falder det dig ind? Hvad har vi at gjøre med Politiet.--Sig, jeg skal komme.

Priorinden sad et Øjeblik op i Sengen med Hænderne for Øjnene. Saa begyndte hun at klæde sig paa. Hun talte med sig selv om hvert Klædningsstykke, hun tog frem.

-Ja, sagde hun, vi maa sende til Vask--at det ikke bliver glemt--vi maa i Morgen sende til Vask ...

-Hm--hvor det Spejl ser ud--hvor det ser ud--med Støv ...

Hun kom ind i Stuen uden at have tænkt en fornuftig Tanke. En Herre med store Whiskers rejste sig fra en Stol.

-Det er Grevinden af Waldeck, med hvem jeg har den Ære? sagde han.

Priorinden nikkede og satte sig paa en Stol ved Døren. Hun vilde være falden ellers.

-Ja. Det er mig. De ønsker at tale med mig. Vil De tage Plads.

-Ja, Deres Naade. Det er en ren Bagatel,--Bagatel--men, det har nogen Hast--ellers vilde jeg ikke have forstyrret Deres Naade saa tidlig.--

Priorinden saa et Papir mellem Mandens Fingre. Han havde saa mange Diamanter paa Fingrene.

-Det er kun en lille Gjæld--af Løjtnant von Waldeck.

Priorinden strakte Haanden ud.

-Tillader De, sagde hun og vidste ikke, hvorfra hun fik Ordene.

-Ja det er kun--han holdt stadig Papiret mellem Fingrene--et lille Bevis, Deres Naade--et lille uskyldigt Bevis--naar han smilte saadan, saa man alle hans Tænder--Grev von Waldeck er i øjeblikkelig Forlegenhed--og jeg skulde gjerne ... Det er bare et lille **Æresbevis**, Deres Naade ...

Manden rakte Papiret frem, og Priorinden tog det med Spidsen af to stive Fingre. Haanden faldt tilbage i hendes Skjød.

Hun løftede Papiret igjen: hun kunde intet læse. Og med samme kolde Stemme sagde hun:--Og naar skal De have Pengene?

-Aa, Deres Naade--forstaar sig--en Dags Tid kan man altid vente. Siger vi i Morgen? Man er altid "kulant".

Priorinden vidste ikke, hvad hun havde svaret, om han havde taget Papiret eller hvordan han var gaaet. Hun havde blot med en forfærdelig Anstrængelse løftet dette blaa Papir igjen og læst **Summen**, han skyldte.

Summen, Summen--fem tusend Mark.

Hun havde dem ikke. **Hun havde dem ikke.** Hun søgte ikke en Gang. Hun vidste det: der var intet. Det var gaaet med, alt sammen med.

Men pludselig sagde hun: Frøken von Salzen! Hun tænkte ikke paa den tidlige Tid. Hun maatte tale med hende strax.

-Frøken von Salzen!

Hun tænkte ikke andet end blot det, som naar man gaar frem, gennem langt Mørke, mod et Lys.

-Hendes Naade sover, sagde Pigen.

Priorinden gik forbi hende uden at sige noget, ind i Sovekamret. Hun lukkede Døren efter sig og gik frem.

-Marie, sagde Frøken Salzen fra Sengen. Saa saa' hun Priorinden: "Barn", raabte hun, Barn dog! Hvad er der? De udstrakte Arme faldt kraftløse ned.

-Jeg maa tale med Dem. Det har Hast.--Og staaende foran Sengen, i en Strøm, uden at standse fortalte Priorinden alt. At hun havde sparet, og hvordan hun havde solgt og atter solgt ...

-Men nu er der ingen Udvej længer ...

Frøken von Salzen laa med lukkede Øjne. Hun virrede med Hovedet paa Puden.

-Men **De** tilbød mig en Gang--

Der blev en Stilhed.

Den gamle laa som før, som om hun intet havde hørt.

Og stakaandet sagde Priorinden igen:--De tilbød mig Penge ...

Frøken von Salzen blev ved at ligge med lukkede Øjne--Jeg har dem ikke, sagde hun.

-Har ikke? Priorinden greb om hendes Arm.--Og hjælpeløst, saa stille, saa der knap var en Lyd. mens to smaa Gammelkone-Taarer trillede frem under de lukkede Øjenlaag, hviskede Frøken von Salzen:

-Han har jo faaet dem ... Det var **det**, jeg rejste om ...

Priorinden stirrede et Øjeblik, som om hun ikke forstod. Saa faldt hun henover Sengen med et Skrig og brast i Graad. Frøken von Salzen græd ogsaa, stille og hjælpeløst, som de gamle græder ...

Lidt efter lidt stilnede Graaden, og holdende hinanden i Hænderne, begyndte de at overlægge med graadkvalte Stemmer.

Og op paa Dagen tog Frøken von Salzen atter med Jærnbanen, og om Aftenen bragte hun Pengene.

Efter at hun var kommen hjem, sad de sammen i Frøken von Salzens Stue. De var ligesom lammede af Angsten endnu.

Saa sagde den gamle Frøken:--Hvad han har gaaet igjennem, den Stakkel!

-Ja--den lille Stakkel.

Den lille Priorinde skjælvende; hun havde ikke nævnet ham siden i Morges.

Sagte lagde hun sit Hoved ind til den gamles Bryst:--Tak, sagde hun. Tak. Hvor De er god.

Den gamle Frøken klappede hendes Haar med de rystende Hænder.

Der blev til Natten redt for Priorinden i Frøken von Salzens Sovekammer.

-Det giver mere Ro, sagde Frøken von Salzen, mere Ro, Barn, naar man er to sammen ...

* * * * *

Et Par Dage efter fik de Telegram fra Otto Heinrich. Han vilde komme hjem om Aftenen.

De sad stille hen Dagen lang, i svimmel og afmægtig Angest: Om der var sket noget nyt. De turde ikke tænke og ikke tale. De glemte Arbejdet i deres Skjød, foldede mekanisk Hænderne og sukkede uden at vide det. For hundrede Gang sagde Frøken von Salzen:

-Men han vil naturligvis blot sé Dem, Barn--bare sé Dem, og troede det ikke selv.

Hen imod Aften kunde Priorinden ikke mere holde det ud i Stuen.

Det var, som skulde hun kvæles; der var ikke Plads til Hjærtet i hendes Bryst. Hun gik op og ned i Gangene i Haven, blot med et Tørklæde om Hovedet. Hun mærkede hverken Rusk eller Slud.

Men hun maatte gaa Plænen rundt og rundt.

Saa, da Tiden kom, da hun skulde hente ham, var alt pludselig forbi, Uro og Angest. Hun følte kun en eneste overmægtig Længsel efter at se ham. Hun skulde se ham igjen.

Og da Toget holdt, og hun saa hans Ansigt bag Vinduet, blegt og bevæget, og hun følte hans Hænder skjælvende i sine, og han bøjede sig ned over hende--hans Øjne var fulde af Taarer--og kun kunde sige:--Lille Mor--lille Mor! ...

-Min stakkels Dreng--min stakkels Dreng! sagde hun blot.

Ja, han var kommen for at se dem! Ikke for andet end at se dem.

Lykkelige Dage, de to, som kom. Ingen talte om det, som nys var sket. Men som efter en stille Overenskomst droges Frøken von Salzen ind i deres Liv.

Ellers vilde Otto Heinrich helst være alene--uden fremmede:--Lad os være os tre, sagde han. Os tre--det er bedst.

De talte om gamle Dage, om hans Barndom, om Ferierne, da han var Kadet.

Otto Heinrich talte, helst om det. Og de andre forstod det, og mildt undveg de alt det, som kunde minde og saare, og talte kun om den gamle Tid.

Stille, fortabt i Tanker saa Otto Heinrich ind i Lampen.

Ja--han havde lidt, den stakkels Dreng--han havde gaaet noget igjennem. Naar han var gaaet til Ro, blev de to tilbage--stille Glæde holdt dem sammen. De talte ikke saa meget, Priorinden syslede rundt i Stuen, Frøkenen strikkede. En Gang imellem kun sagde de en Sætning--spurgte og svarede, altid om ham.

Den sidste Aften spaserede Otto Heinrich ene med sin Moder i Lindegangen.

Han gik tavs. Priorinden syntes, han var saa bleg i Halvmørket. Da de vendte sig for at gaa bort fra Alleen, hvor der var ganske mørkt, bøjede Otto Heinrich sig hastig ned og kyssede sin Moders Haand:

--Tilgiv mig, Mor, sagde han, og Tak for alt.--Priorinden følte en Taare paa sin Haand.

Et Par Timer efter rejste Otto Heinrich.

* * * * *

--Fire Dage efter fik Frøken von Salzen et Brev fra Berlin.

Pigen stod hos og troede, hendes Naade havde faaet "Slaget"--saa fortrukket blev hendes Ansigt.--Deres Naade! sagde hun angst, Deres Naade!

Men hendes Naade blev ved at læse stirrende i Brevet, ubevægelig:

--Det er med oprigtig Sorg jeg bringer Budskabet om Løjtnant von Waldecks saa pludselige Død. Hans Fader som ved Gravelotte heltemodig gav sit Blod for Fædrelandet, var min Ungdoms Kammerat.--Det synes, som om nylig en Del af Løjtnant von Waldecks Gjæld var betalt ved Slægtninges Hjælp; men den større Del har vel truet uafvendelig.

Han beder mig i det eneste Brev, han har efterladt, underrette Deres Naade om hans Død, at Deres Naade atter kan forberede Grevinden. Jeg vedlægger til Fru Grevinden et Brev.

Det maa i hendes Ulykke være hende en Trøst, at hendes Søn ved sin Død reddede sit Korps' Ære.

Med dybeste Højagtelse von Feldheim, Generalløjtnant.

Frøken von Salzen sad længe. Saa rejste hun sig og begyndte at gaa rundt i Stuen. Hun gik uden Stokkene. Hun talte med sig selv og blev ved at holde Brevet i Haanden.

Og med aaben Mund saa Pigen hende lukke Døren op og gaa hen ad Gangen.

Som gennem et Slør saa Frøken von Salzen sig omgiven af Priorindens lille Stue, og hun talte med hende og syntes, hun saa hende kun ligesom langt borte ... og hun hørte Priorindens Svar utydeligt, som var hun slaaet af Døvhed.

Og med ét havde Moderen forstaaet, og hun udstødte et Skrig, og stivt strakte hun Armene frem for sig, og hæst sagde hun:--Brevet--Brevet! ... og hun smøg Frøkenens Hænder af sig og pegede paa Døren.

Og Frøken von Salzen havde sluppet hende, og hun saa Moderen knuge Brevet ind til sit Bryst. Frøken von Salzen naaede Døren, og støttende sig til Væggen vaklede hun tilbage hen gennem Gangene.